

Obesitas en ondervoeding bij COVID-19 behandeling

Onderwerpen: COVID-19, behandeling, voeding, leefstijl, screening, obesitas, ondervoeding

Datum geplaatst: **22 december 2022**

Deadline: **21 maart 2023, 14.00 uur**

Let op: dit is een subsidieoproep op uitnodiging

Inhoud

1	Doel subsidieoproep.....	1
2	Randvoorwaarden	1
2.1	Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?	1
2.2	Staatssteun	2
2.3	Samenwerking en bijdrage van derden	2
2.4	Welk bedrag kunt u aanvragen?.....	3
2.5	Voorwaarden die in het proces van subsidieverstrekking van toepassing zijn	3
3	Beoordelingscriteria.....	4
3.1	Algemene relevantiecriteria.....	4
3.2	Programma specifieke relevantiecriteria	4
3.3	Kwaliteitscriteria	5
3.4	Prioriteitstelling	5
4	Procedure & Tijdpad.....	5
4.1	Beoordelingsprocedure	5
4.2	Tijdpad	5
5	Indienen.....	6
5.1	Indiening (via Mijn ZonMw).....	6
5.2	Tips	6
5.3	Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	6
5.4	Inhoudelijke vragen	6
5.5	Technische vragen	6
5.6	Downloads en links.....	6
5.7	Overige bijlagen subsidieoproep	6

1 Doel subsidieoproep

Het belang van een gezonde leefstijl in relatie tot COVID-19 blijkt belangrijk bij een COVID-19 infectie. Zo blijkt overgewicht een rol te spelen in het beloop van een COVID-19 infectie. Afgelopen jaar heeft ZonMw een [kennisinventarisatie](#) laten uitvoeren naar de reeds beschikbare wetenschappelijke kennis over de invloed van leefstijlfactoren op vatbaarheid, ziektebeloop en herstel van COVID-19. Hieruit bleek dat er aanwijzingen zijn dat het beloop en herstel van een COVID-19 infectie minder gunstig zijn bij mensen met overgewicht en/of chronische aandoeningen, maar dat meer wetenschappelijk onderzoek nodig is om de toegevoegde waarde van de leefstijlfactoren te onderbouwen.

In opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), is ZonMw het [deelprogramma COVID-19 Behandeling](#) gestart. Dit deelprogramma zet in op het ontwikkelen van praktijkgerichte kennis en het gebruik daarvan en draagt daarmee bij aan het voorkomen van COVID-19 en het bevorderen van optimale zorg voor COVID-19 patiënten. Binnen dit deelprogramma is financiering gereserveerd voor onderzoek naar de inzet van leefstijlinterventies bij COVID-19.

Uit de kennisinventarisatie leefstijl & COVID-19 zijn drie onderwerpen naar voren gekomen waar vervolgens een subsidieronde aan gekoppeld is, namelijk:

- 1) Het effect van voeding op het versterken van de immuniteit ter preventie van ernstige symptomen door COVID-19 (internationaal);
- 2) COVID-19-Gecombineerde leefstijl interventie voor het versnellen van herstel van mensen die ziek zijn geweest door COVID-19;
- 3) Het voorkomen van verergering klachten in acute fase van COVID-19 door aanpak ondervoeding bij patiënten met obesitas.

Bij het laatst genoemde onderwerp is te zien dat er bij veel patiënten met een ernstig verloop van COVID-19 sprake is van obesitas. Tegelijkertijd heeft deze groep patiënten vaak te maken met ondervoeding (waarbij vaak ook sprake is van verlies van spiermassa). Dit lijkt negatieve effecten te hebben op het beloop van COVID-19. Het is nog onduidelijk hoe deze patiëntengroep het beste behandeld kan worden. Daarnaast kan ook ingezet worden op betere screening van het tegelijkertijd voorkomen van ondervoeding en obesitas. Deze problematiek is nu erg actueel bij COVID-19 patiënten maar is ook relevant bij bijvoorbeeld patiënten met kanker.

Het doel van deze oproep is daarom om meer inzicht te krijgen in hoe voeding een rol speelt in het voorkomen van verergerde klachten in de acute fase van COVID-19 en/of andere ziektebeelden (zoals bijvoorbeeld kanker) waar voeding en leefstijl een rol spelen in de behandeling. Specifiek gaat het hierbij om:

- 1) De invloed van ondervoeding en overgewicht op de behandeling van patiënten in de acute fase van COVID-19.
- 2) De inzet van een betere screening van het tegelijkertijd voorkomen van ondervoeding en obesitas.

2 Randvoorwaarden

Uw voorstel past in deze subsidieronde als het voldoet aan de volgende voorwaarden:

- Het onderzoek past binnen de kaders en doelstellingen van het [deelprogramma COVID-19 Behandeling](#) en heeft betrekking op ondervoeding en overgewicht.
- Subsidie voor het onderzoek kan worden aangevraagd door onderzoekers die een uitnodiging ontvangen hebben.
- Het onderzoek dient binnen 4 weken na honorering van start te gaan en duurt maximaal 24 maanden.

2.1 Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?

Voor deze ronde wordt het Kenniscentrum Ondervoeding uitgenodigd om een consortium te vormen en een aanvraag in te dienen. In het consortium moet expertise met betrekking tot ondervoeding en overgewicht samengebracht worden met expertise met betrekking tot behandeling van COVID-19. Het Kenniscentrum Ondervoeding bestaat uit veel verschillende partijen en disciplines en kan haar netwerk inzetten om een kwalitatief goed consortium vorm te geven.

De volgende partij(en) kunnen onderdeel uitmaken van het consortium en tevens aanspraak maken op (een gedeelte van de) subsidie:

1. Nederlandse onderzoeksorganisaties in de zin van het EU staatssteunrecht¹.
2. Nederlandse zorginstellingen²
3. Andere organisaties die voor deze oproep niet als onderneming worden aangemerkt. Bijvoorbeeld: Uitvoerders van een wettelijke taak/belangenorganisaties die voor dit project belangenbehartigende activiteiten uitvoeren en/of (publiek gefinancierde) onderwijsinstellingen die onderwijsactiviteiten uitvoeren voor dit project. U moet in de subsidieaanvraag aangeven welke wettelijke taak, belangenbehartigende- ofwel onderwijsactiviteiten u in dit verband uitvoert.
4. Andere partijen kunnen voor eigen rekening en risico aan een aanvraag deelnemen. Andere partijen kunnen geen deel van de subsidie aanvragen of kosten in rekening brengen.

2.2 Staatssteun

ZonMw verstrekt geen subsidie als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun³. Meer informatie over staatssteun vindt u op de ZonMw-webpagina [Vrijstellingverordeningen staatssteun](#).

Voor het COVID-19 programma zijn hierop uitzonderingen gemaakt. Zie hiervoor de Bijlage 'Omgaan met het voorkomen van onrechtmatige staatssteun binnen het ZonMw COVID-19 programma' in het [Vervolg programma COVID-19](#).

Organisaties die zowel een wettelijke taak uitoefenen als economische activiteiten verrichten (in de zin van het EU staatssteunrecht), dienen, om in aanmerking te komen voor subsidie te verklaren dat zij de te subsidiëren activiteiten verrichten in het kader van hun wettelijke taak (en dus niet als economische activiteit).

Private partijen kunnen geen aanspraak maken op de subsidie en nemen deel voor eigen rekening en risico.

2.3 Samenwerking en bijdrage van derden

ZonMw stimuleert samenwerking tussen en deelname van partijen. Daarbij geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als afspraken leiden of kunnen leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun of als daardoor niet aan de [algemene subsidiebepalingen](#) van ZonMw of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan.

Uit de subsidieaanvraag en begroting moet duidelijk naar voren komen:

- Met welke partijen samengewerkt wordt. Beschrijf per partij op welke manier deze actief bijdraagt aan het project; dit zijn in elk geval partijen die op de begroting voorkomen als een partij die aanspraak wenst te maken op een deel van de subsidie. Ook partijen die voor eigen rekening en risico actief bijdragen maken onderdeel uit van de samenwerking.
- Met welke partij(en) een sponsorovereenkomst zal worden aangegaan en wat de in-natura of geldelijke bijdrage is.
- Welke partijen worden ingehuurd of indien dit nog niet bekend is, voor welke activiteiten wordt voorzien dat dit door derden zal worden uitgevoerd en de daarvoor te maken kosten (inclusief btw). Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Letter of Commitment

Omdat ZonMw zeker wil weten dat samenwerkende partijen/sponsors van een project zich juridisch hebben verplicht tot de toegezegde bijdrage, is een Letter of Commitment per samenwerkende partij/sponsor bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag verplicht. Gebruik hiervoor het voorbeeld op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

¹ Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, (2014/C 198/01), artikel 15 onder ee).

² Definitie van een zorginstelling: artikel 5, lid 1, [Wet toelating zorginstellingen](#).

³ Artikel 107 VWEU.

Samenwerkings- en sponsorovereenkomst

Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u meer informatie over de verschillende vormen van samenwerken en bijdragen (sponsoring/opdracht) met voorbeeldovereenkomsten als hulpmiddel bij het opstellen van de betreffende overeenkomst en de voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen in de daarbij horende uitleg. De op deze webpagina en in de uitleg genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van deze subsidieoproep. Indien ZonMw concept samenwerkings- en/of sponsorovereenkomst(en) opvraagt, verleent zij de subsidie op voorwaarde dat de overeenkomst(en) door haar geaccepteerd wordt/worden.

2.4 Welk bedrag kunt u aanvragen?

Voor deze subsidieronde is maximaal € 500.000,- beschikbaar. Er wordt één consortium uitgenodigd om een aanvraag te doen dus er is maximaal € 500.000 beschikbaar voor dit project. Het aangevraagde budget dient realistisch en goed onderbouwd te zijn. De maximale looptijd bedraagt 24 maanden.

Accountantskosten tot een maximum van € 3.500 mogen bij projecten van € 125.000 of meer opgenomen worden in de begroting. Door de wijziging van de Algemene subsidiebepalingen ZonMw per 1 april 2022 moet er na afronding van een project van € 125.000 of meer naast de financiële eindverantwoording ook een controleverklaring van een accountant aangeleverd worden. Universiteiten en universitair medische centra mogen accountantskosten niet opnemen in de begroting. Met deze instellingen zijn aparte afspraken gemaakt over de vereiste accountantsverklaring. Neem hiervoor contact op met uw financiële afdeling.

Indien u volgens de volledig gouden Open Access route publiceert, mag u kosten voor Open Access publicaties opnemen in de projectbegroting. Dit kan tot een maximumbedrag van € 5.000,-. In de begroting neemt u 'Open Access' als aparte budgetregel op. Zie voor meer informatie over Open Access hoofdstuk 3.1 en de ZonMw-webpagina [Open Access](#).

2.5 Voorwaarden die in het proces van subsidieverstrekking van toepassing zijn

Wijziging Algemene subsidiebepalingen ZonMw

De Algemene subsidiebepalingen ZonMw 2013, zijn per 1 april 2022 gewijzigd. De wijzigingen hebben met name betrekking op artikel 25 subsidievaststelling en artikel 26 verantwoording. Meer informatie over de wijziging van de subsidiebepalingen kunt u nalezen op de [ZonMw website](#).

Naast de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) zijn ook de volgende voorwaarden van toepassing:

– Open Access

Alle publicaties die voortkomen uit (wetenschappelijk) onderzoek dat geheel of gedeeltelijk door ZonMw gefinancierd is, moeten Open Access beschikbaar gesteld worden (conform ZonMw Open Access beleid). ZonMw accepteert verschillende Open Access routes. Naast artikelen, moedigt ZonMw ook aan om andere type (wetenschappelijke) publicaties Open Access beschikbaar te stellen (zoals *monographs*, boeken, *conference proceedings* en *grey literature*), maar ook onderzoeksdata en kennisproducten van praktijkgericht onderzoek (zoals modellen, protocollen, prototypen, digitale tools, demonstraties).

Voor meer informatie over het ZonMw Open Access beleid, de volledige voorwaarden en mogelijkheden, verwijzen we u naar [onze website](#).

– Voorwaarden voor valorisatie

ZonMw streeft naar brede toegankelijkheid van door haar gesubsidieerde projecten, daarom, dienen de [tien principes voor Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren](#) (MVL) te worden toegepast bij licentiëring van resultaten. Beschrijf indien van toepassing hoe aanspraak op intellectueel eigendom is geregeld met samenwerkende partijen en eventueel derden. Geef ook aan hoe deze partijen de tien principes zullen naleven.

3 Beoordelingscriteria

De programmacommissie beoordeelt de relevantie, kwaliteit en begroting van de aanvraag. Hieronder staan relevantie- en kwaliteitscriteria die van toepassing zijn.

3.1 Algemene relevantiecriteria

- **Diversiteit**
Beschrijf hoe er aandacht wordt besteed aan [diversiteit](#) en differentiatie van de doelgroep naar kenmerken zoals [sekse en gender](#), leeftijd, sociaaleconomische situatie, opleidingsniveau, migratie- en culturele achtergrond en seksuele geaardheid, waar relevant voor de thematiek van het project.
- **Participatie van patiënten en/of eindgebruikers**
Beschrijf hoe u belanghebbenden, de einddoelgroep of eindgebruiker die beschikt over ervaringsdeskundigheid betreft bij het project. Met 'betrekken' bedoelen we concreet het raadplegen, advies inwinnen, samenwerken en/of laten (mee)beslissen van betrokkenen bij het opstellen van de subsidieaanvraag en het uitvoeren van het project.
- **Toegang tot data**
ZonMw stimuleert optimaal gebruik van data. Beschrijf in uw uitgewerkte subsidieaanvraag hoe u gebruik maakt van bestaande databestanden en/of onderbouw de noodzaak van nieuwe dataverzameling. Geef ook aan hoe u van plan bent toekomstige data/resultaten FAIR te delen. Houd bij de planning en begroting van uw project rekening met de kansen en vereisten met betrekking tot [FAIR data en datamanagement](#). Indien u geen data verzamelt, vermeld dit dan in uw subsidieaanvraag.
- **Toepassing in termen van impact**
Beschrijf hoe u verwacht impact te realiseren en aan te tonen. Projecten die ZonMw financiert moeten impact hebben. Nieuwe kennis en kunde moet gebruikt worden in praktijk, beleid, onderwijs en/of verder onderzoek. Op onze website leggen we uit wat impact is, hoe we werken aan het realiseren en aantonen ervan en wat we van projectleiders verwachten. Meer informatie vindt u op [de ZonMw-webpagina Impact versterken](#).

Meer informatie over de algemene relevantiecriteria vindt u op [de ZonMw-webpagina Relevantiecriteria](#).

3.2 Programma specifieke relevantiecriteria

- Het onderzoek past binnen de kaders en doelstellingen van het [deelprogramma COVID-19 Behandeling](#) en heeft betrekking op ondervoeding en overgewicht.
- Het onderzoek vindt niet al elders plaats. Voor alle onderwerpen geldt dat aannemelijk gemaakt kan worden dat het van toegevoegde waarde is naast al eerder of elders gehonoreerd onderzoek.
- Het onderzoek draagt bij aan de doelstellingen van deze subsidieoproep.
- In het onderzoek wordt gebruik gemaakt van kennis en ervaringen uit bestaande (internationale) interventies en/of werkzame elementen uit bestaande interventies. In uw aanvraag licht u dit nader toe.
- Het voorstel maakt duidelijk dat publieke financiering aangewezen/noodzakelijk is.
- Borging: de ontwikkelde kennis en structuur moeten in de toekomst opnieuw gebruikt kunnen worden.
- Opschaalbaarheid: de ontwikkelde kennis en structuur moeten op meerdere plekken (zowel regionaal als landelijk niveau) toegepast kunnen worden.
- Samenwerking: maak duidelijk met welke partijen u samenwerkt, hoe de samenwerking wordt vormgegeven en wat de toegevoegde waarde is van de verschillende partners. Wanneer bepaalde samenwerkingspartners ontbreken, beargumenteer dit.
- Toegevoegde waarde: de bijdrage van het onderzoek voor betrokken discipline(s), stakeholders en doelgroepen moet in relevante termen duidelijk beschreven en aantoonbaar zijn.

3.3 Kwaliteitscriteria

- **Doelstelling en vraag- of taakstelling**
Beschrijf de doelstelling en vraag- of taakstelling. Let daarbij op helderheid, reikwijdte en originaliteit.
- **Plan van aanpak**
Beschrijf de gekozen methoden en analyses, inclusief de theoretische en/of empirische onderbouwing.
- **Haalbaarheid**
Maak aannemelijk dat het doel van de subsidieaanvraag binnen de gestelde tijd wordt bereikt met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen.
- **Projectgroep of persoon**
Beschrijf hoe de samenstelling van de projectgroep bijdraagt aan de kwaliteit van uw onderzoek of project.

Meer informatie over deze criteria vindt u in de [procedurebrochure](#).

3.4 Prioriteitstelling

De aanvraag wordt beoordeeld door onafhankelijke referenten. Op basis van deze oordelen en het toegepaste wederhoor wordt besloten door de commissie of het project past in de subsidieoproep en of het kansrijk is. De aanvraag dient ten minste als 'relevant' en 'goed' te zijn beoordeeld om voor honorering in aanmerking te komen. Een aanvraag kan zeer relevant, relevant of niet relevant beoordeeld worden en met betrekking tot kwaliteit: zeer goed, goed, voldoende of onvoldoende.

4 Procedure & Tijdpad

Houd bij het schrijven van de aanvraag rekening met de volgende punten:

- Maak voor het schrijven van uw subsidieaanvraag gebruik van het aanvraagformulier via het online indiensysteem van ZonMw (Mijn ZonMw).
- Op de ZonMw-webpagina [voorwaarden en financiën](#) leest u aan welke voorwaarden uw aanvraag moet voldoen.
- Het is verplicht om bij een uitgewerkte subsidieaanvraag een begroting toe te voegen.
- Reserveer minimaal 10% van uw projectbudget voor communicatie en implementatie. Neem dit op in de begroting bij de uitgewerkte subsidieaanvraag.
- De volgende bijlage(n) zijn verplicht om toe te voegen:
  - [Het begrotingsformulier](#)
  - Schriftelijke toelichting op de begroting
  - Wanneer er sprake is van samenwerking en/of sponsoring door een andere partij: [een Letter of Commitment](#).
- Wanneer een bijlage niet verplicht is wordt deze bijlage niet meegenomen bij de beoordeling van uw aanvraag. Uitzondering is een optionele bijlage waar figuren en/of tabellen aangeleverd worden. Deze bijlage maakt wel onderdeel uit van de beoordeling.

4.1 Beoordelingsprocedure

Voor de procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic ['in 10 stappen subsidie aanvragen'](#) en naar de [procedurebrochure aanvragers](#).

4.2 Tijdpad

Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	21 maart 2023 om 14.00 uur
Ontvangst commentaar referenten	4 april 2023
Deadline indienen wederhoor	18 april 2023 om 14.00 uur
Besluit	Begin juni 2023
Uiterlijke startdatum	Juli 2023

Meer informatie

Bekijk de COVID-19 programma pagina op de ZonMw-website; deze wordt regelmatig bijgewerkt.

5 Indienen

5.1 Indiening (via Mijn ZonMw)

Subsidieaanvragen kunnen uitsluitend door de hoofdaanvrager ingediend worden via het online indiensysteem van ZonMw ([Mijn ZonMw](#)). Sluitingsdatum voor het indienen van een uitgewerkte subsidieaanvraag is 21 maart 2023, om 14.00 uur.

5.2 Tips

- ZonMw is overgestapt naar een ander online indiensysteem. Als u nog niet eerder met Mijn ZonMw heeft gewerkt moet u zich eerst registreren als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de [Handleiding Mijn ZonMw](#).

Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een Word-versie van uw aanvraag te printen (via Mijn ZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar Mijn ZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in Mijn ZonMw zelf corrigeren.

5.3 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

De '[Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)' moet ondertekend worden door de bestuurlijk verantwoordelijke en de hoofdaanvrager. De ondertekende verklaring kan toegevoegd worden aan de aanvraag in Mijn ZonMw of per mail naar ZonMw worden gestuurd via COVID19@zonmw.nl, ter attentie van Eva Blankwaard. De verklaring moet uiterlijk één week na indiening binnen zijn.

5.4 Inhoudelijke vragen

Neem voor inhoudelijke vragen contact op met: Annemieke Bekkers, 070 3495327 of Bernadette Conrads, 070 4126262 of per mail via COVID19@zonmw.nl.

5.5 Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw contact op met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

5.6 Downloads en links

- [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- Infographic '[in 10 stappen subsidie aanvragen](#)'
- [Procedurebrochure voor aanvragers](#)
- [de ZonMw-webpagina Relevantiecriteria](#).
- [Voorwaarden en financiën](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Vrijstellingverordeningen staatssteun](#).
- [FAIR data en datamanagement](#)
- [Open Access](#)
- [Impact versterken](#)
- Handleiding [Mijn ZonMw](#)
- [Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)
- [COVID-19 programma](#)

5.7 Overige bijlagen subsidieoproep

- [Begrotingsformulier](#)